

Številka: -

Datum: 13. 3. 2014

ZAPISNIK

Tema sestanka: Metodološki svet – 13. seja

Zapisala: Tatjana Novak

Kraj sestanka: SURS, Litostrojska 54, Ljubljana

Datum in ura: 13. 3. 2014 od 12:00 – 13:15h

Navzoči (člani sveta): doc. dr. Rok Blagus, prof. dr. Matjaž Omladič, prof. dr. Katarina Košmelj, mag. Karmen Hren, Tomaž Smrekar, Tatjana Novak

Odsotni: prof. dr. Vasja Vehovar, prof. dr. Valentin Bucik, prof. dr. Lea Bregar, prof. dr. Sašo Polanec

Ostali navzoči: Nuška Brnot, Matej Divjak, Simon Plešivčnik, Jožica-Joja Krznar, Barbara Kutin Slatnar, Laura Šuštaršič Kožuh, Bojan Vovk, Mojca Noč Razinger, Ana Božič, Katja Rutar, Jerneja Pikelj, Sabina Kremer (vsi SURS), Viljem Spruk, Tina Cerk, Katja Bras (ZRSZ), Manca Jesenko, Matija Lozej (BS)

Zapisnik prejmejo: vabljeni, kolegij GD

Dnevni red:

1. Anketa o prostih delovnih mestih (PDM) – sprememba metode zbiranja podatkov (Nuška Brnot)
2. Raziskovanja o kmetijskih pridelkih (KME-ZGK, KME-POZP, KME-POZK) – prehod na elektronsko poročanje (Simon Plešivčnik)

Povzetek razprave in sklepi:

Tatjana Novak je v uvodu predstavila dnevni red. Predstavila je aktivnosti, ki so se pričele odvijati po prejšnjem metodološkem kolegiju. Skrajšanje podatkov za poročanje o davkih v zvezi z varstvom okolja se bo upoštevalo. Za pripravo poročila o kakovosti za administrativne vire bo na SURSu izvedeno viharjenje možganov (brainstorming), še z nekaterimi nosilci raziskovanj, ki so tudi pripravili poročila o kakovosti za svoja raziskovanja in pri tem uporabljajo administrativne vire. O ukinitvi raziskovanja o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije v podjetjih v finančnem sektorju se je svet strinjal. Glede merjenja sledljivosti bo pripravljeno poročilo za metodološki svet zatem ko bo pripravljena nova spletna stran, ki bo to omogočala.

K1 Prosta delovna mesta (PDM) – sprememba metode zbiranja podatkov

Povzetek: Z raziskovanjem o prostih delovnih mestih SURS zbira prosta delovna mesta pri poslovnih subjektih. Predstavljene so bile pravne podlage in dosednji načini zbiranja podatkov iz administrativnih virov. S spremembo Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju trga dela je administrativni vir usahnil, zato je SURS iskal alternativne vire z modeliranjem podatkov in z vzorčno anketo Zavoda RS za zaposlovanje (v nadaljevanju ZRSZ). Nobena od teh dveh možnosti dolgoročno ne predstavlja rešitve, ki bo privedla do kakovostnih

rezultatov, zato je ostala edina možnost, da SURS prične z izvajanjem samostojne vzorčne ankete. Načrtovane značilnosti nove ankete v primerjavi s preteklim zbiranjem:

- Do sedaj so bile enote opazovanja enote v sestavi poslovnih subjektov. Zaradi optimizacije bodo v prihodnje celotni poslovni subjekti (delodajalci so tudi že do sedaj pogostokrat poročali PDM na ravni celotnega subjekta).
- Administrativni vir je omogočal mesečno opazovanje podatkov. Z anketo jih nameravamo zbirati četrtno, in sicer za zadnji dan srednjega meseca opazovanega četrtega.
- Do sedaj so bili zajeti vsi poslovni subjekti registrirani na območju Slovenije. V anketi bomo zajeli le tiste z eno ali več zaposlenimi osebami.
- SURS je s prevzemanjem podatkov iz administrativnega vira, zagotavljal podatke za vsa področja dejavnosti. V anketi ne bo zajel gospodinjstev in področja *A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo*. Ker ima javni sektor zakonsko obveznost o sporočanju prostih delovnih mest na ZRSZ, bo SURS te podatke še naprej prevzemal kot administrativni vir.
- Metoda zbiranja bo kombinacija telefonskega anketiranja in elektronskega poročanja.
- Anketa je enostavna z enim vprašanjem. Vzorec je velik 8.000 do 8.500 enot.

Na SURS bo več dela na začetku ob pripravah na izvajanje ter ob začetnih izvedbah. V začetku septembra bo potekalo pilotno raziskovanje. V letu 2015 bo SURS pričel z rednim zbiranjem. Pri tem je pomembna tudi dovolj visoka stopnja odgovora.

Razprava: Člane metodološkega sveta je zanimalo referenčno obdobje (točkovna ocena) in kumulativa za četrtno. Do sedaj je kumulativo zagotavljal ZRSZ, podatke na časovno točko pa SURS (skladno z EU metodologijo). Glede pobude, da bi dodali še dodatno vprašanje za kumulativo bi tudi dodatno obremenili poročevalske enote. Drugače pa ima SURS vzpostavljen sistem ugotavljanja potreb uporabnikov preko sosvetov, metodološki svet pa obravnava metodologijo. Pri anketi, ki jo je izvedel ZRSZ, je bila stopnja odgovora 30 %, zato je člane zanimalo, kakšna so pričakovanja SURS glede neodgovora. Običajno ima SURS boljšo stopnjo odgovora, zato tudi za lastno anketo pričakuje višjo stopnjo odgovora. Vzorčni načrt, kot je dosedanja praksa, bo SURS na letni ravni optimiziral. Pričakovana stopnja odgovora je tudi upoštevana v oceni velikosti vzorca in vzorčnem načrtu, poleg tega SURS v tem raziskovanju tudi načrtuje uteževanje podatkov zaradi neodgovora. V anketi ZRSZ je bil neodgovor večji pri manjših poslovnih subjektih. Ob tem se zastavlja vprašanje ali gre v resnici za neodgovor ali gre za to, da ni bilo pojava. Člani so opozorili, da se verjetno dogaja, da se poročevalci zatečejo k neporočanju, če pojava ni. Zato predlagajo, da bi k večjemu odgovoru pripomogla dobra obrazložitev pri zastavljenem vprašanju.

SURS pričakuje prelom v časovni seriji. Člane je zato zanimalo, na kakšen način bo SURS obvestil uporabnike. Predlagajo, da se pripravi ocena velikosti zloma zaradi spremenjene metodologije, oz. če je možno pripraviti preračune za krajšo časovno serijo za nazaj. Člane je tudi zanimalo, dejansko poročanje Zavodu, povezano z definicijo javnega sektorja, ali vsi, ki so po zakonu zavezani k obveznemu poročanju le to tudi izvajajo. Ker bo SURS za ta del populacije uporabil podatke ZRSZ ga je že zaprosil, da preveri kako je s poročanje za tisti del populacije, ki je k poročanju zavezan.

Člane je tudi zanimalo kakšen načrt ima SURS glede masivnih podatkov (Big Data). S tem SURS misli resno, pomeni pogled v prihodnost. V nadaljevanju je SURS pojasnil načrt na konkretnem primeru, da se zavedamo, da bo treba metodologijo na tem področju razviti, da pa SURS pri tem načrtuje tudi sodelovati z akademsko sfero.

Sklep: Metodološki svet se je seznanil s spremembo načina zbiranja podatkov za prosta delovna mesta. Predlaga, da se na vprašalnik vključi razlaga o tem, da je obvezno poročati vrednost nič (če ni bilo pojava) in vprašalnik posredovati na SURS s čemer bi zmanjšali nejasnosti ob neodgovoru. Metodološki svet predlaga, da se prelom časovne serije (v skladu z možnostmi) kvantificira in ustrezno skomunicira z uporabniki. Za poročanje družb v večinski lasti države (banke, zavarovalnice) pa naj SURS preveri, če le-ti poročajo na ZRSZ.

K2 Raziskovanja o kmetijskih pridelkih (KME-ZGK, KME-POZP, KME-POZK) – prehod na elektronsko poročanje

Povzetek: V letošnjem letu bo SURS prešel na elektronsko poročanje na raziskovanjih o doseženih pridelkih zgodnjih posevkov in zgodnjega sadja ter o pričakovanih pridelkih pomembnejših poznih posevkov (KME-ZGK) s kritičnim datumom 31. 7., o pričakovanih pridelkih poznih posevkov sadja in grozdja (KME-POZP) s kritičnim datumom 5. 9. in o doseženih pridelkih poznih posevkov, sadja in

grozdja (KME-POZK) s kritičnim datumom 10. 11. Poročevalske enote so podjetja, ki poročajo dejansko pridelavo in strokovnjaki iz Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju KGZS), ki ocenjujejo pridelavo na družinskih kmetijah. S spremembo načina poročanja se vprašalniki oblikovno ne spreminjajo. Prednosti elektronskega poročanja so hitrejši in cenejši način poročanja, hitrejša, lažja in ciljno usmerjena pošiljanja vprašalnikov, logične kontrole na vprašalniku, boljša evidenca prispelosti, hitrejša nadaljnje obdelave in možnost avtomatizacije postopkov. Dva tedna pred rokom poročanja bo SURS razposlal pisma z uporabniškim imenom in geslom. Poročevalci si bodo morali pridobiti certifikat. Na kritičen datum bodo prejeli obvestilno pismo, s katerim bodo obveščeni, da lahko poročajo. Vprašalnik bodo v Excel obliki shranili lokalno na računalnik, ga izpolnili in preko aplikacije za elektronsko poročanje (eSTAT) v obliki .xml posredovali na SURS. Načrtuje se tudi prikaz postopka z videom, ki bo na voljo na spletnih straneh. Izobraževanje za ocenjevalce bo potekalo na izpostavah KGZS. Tiskanje in pošiljanje natisnjenih in izpolnjenih vprašalnikov ne bo omogočeno. Vprašalnik KME-POZP bo razširjen za podatek o pridelkih najpomembnejših vrst zelenjadnic ter pridelkih na trajnih travnikih in pašnikih po intenzivnosti rabe, ki so že v KME-POZK; dopolnitev in potreba po teh podatkih je bila izražena na statističnem sosvetu.

Razprava: Člani metodološkega sveta so opozorili na potrebno previdnost pri določanju obveznih polj na vprašalniku, zato so predlagali, da se doda pojasnila ob takih vprašanjih. Obvezna polja na vprašalniku so lahko zgolj tam, kjer je poročevalska enota oddala vlogo za neposredna plačila in zato vemo, da je imela določeno površino s pridelkom. Z vprašanjem obveznih polj se SURS ukvarja, saj se zaveda, da to pomeni tudi breme za poročevalske enote. SURS ima vzpostavljene postopke za primer podvojenega poročanja preko elektronske pošte in eSTAT. Člani so pohvalili predviden način komuniciranja s poročevalci. Preloma v seriji ne predvidevajo, ker vsebinske prenovne raziskovanj ni. Ob tem pa je treba vseeno spremljati, če ga ne bo povzročil spremenjen način poročanja. SURS si je v poročilo o kakovosti zapisal, da bo prenovil metodološka navodila. Člani računajo, da bo to izvedeno. Skladno s priporočili obravnave točk prejšnjih sej člani tudi računajo, da bo tudi pri tem raziskovanju izvedeno ustrezno testiranje vprašalnika, tudi s poročevalci. Pri tem naj bodo pozorni, da bodo obvezni vpisi in vgrajene kontrole razumne.

Sklep: Metodološki svet se je seznanil s spremembo načina zbiranja podatkov pri raziskovanjih o kmetijskih pridelkih. Predlaga, da se pri obveznih vprašanjih doda pojasnilo poročevalskim enotam. Predlaga tudi predhodno ustrezno testiranje vprašalnika, tudi s poročevalci. Skladno z zavezo v poročilih o kakovosti tudi pričakuje, da bo SURS metodološka navodila izboljšal kjer je potrebno.